

Gradivo v podporo

Prva pomoč kot del učnega načrta v šolah

Gradivo v podporo za vaše dogovore z vlado

Ozadje

Razvoj prihodnjih sporočil z gradivi v pomoč nacionalnim društvom pri posvetovanju z vladami in odločevalci je bil poudarjen v [dokumentu](#), pripravljenem za *Mednarodne smernice za prvo pomoč, oživljanje in izobraževanje 2020*. Na podlagi naše dolžnosti, da zagovarjamo in zagotavljamo učinkovito izobraževanje o prvi pomoči, smo ugotovili, da je treba razviti in objaviti nadaljnja sporočila. Nacionalna društva morajo še naprej zagovarjati kakovostne in ustrezne tečaje prve pomoči za različne ciljne skupine. **Svetovni dan prve pomoči** je vsakoletna priložnost za promocijo teh sporočil in razvoj strategije glede komunikacije z vlado za več izobraževanja o prvi pomoči v šolah. V tem dokumentu so navedena glavna sporočila za uporabo pri posvetovanju z vladami in odločevalci o tečajih prve pomoči v šolah.

Zavzemanje za poučevanje prve pomoči v šolah kot del učnega načrta

Mednarodna federacija društev Rdečega križa in Rdečega polmeseca v okviru Svetovnega referenčnega centra za prvo pomoč zagovarja stališče, da bi morala biti prva pomoč sestavni del izobraževalnih programov že v vrtcu ter v osnovnih in srednjih šolah. Nacionalne vlade bi morale priznati in podpreti vključevanje prve pomoči v šole. Omogočanje otrokom in mladim, da se naučijo in dajajo prvo pomoč, je ena od strategij za doseganje varnejšega okolja in odpornosti za vse državljane.

Vključitev prve pomoči v učni načrt bi morala spodbujati kontekstualno ustrezne izobraževalne programe glede na intelektualne, socialne in vedenjske sposobnosti otrok. Programi bi morali vključevati širok nabor vedenja, ki pomaga, na primer zagotavljanje tolažbe, obvladovanje čustev, dostop do pomoči in ohranjanje varnosti. Prav tako morajo otrokom pomagati razvijati znanje in spretnosti na različnih področjih, vključno s **krvavitvami, opekljami, dušenjem, drisko, napadi, vročino, poškodbami kosti, mišic ali sklepov, zastrupitvami, oživljanjem, poškodbami kože ter piki in ugrizi**.

Dokazano je, da se otroci in mladi lahko naučijo in izvajajo prvo pomoč, kar je opisano v [Smernicah za prvo pomoč in oživljanje 2020](#). Emmy De Buck in sodelavci (2015) so zasnovali izobraževalno pot, ki se jo lahko uporabi za vključitev prve pomoči v šolski učni načrt. Izobraževalna pot se osredotoča na ponovno poudarjanje znanja in spretnosti s pristopom "spodbujaj, spoznavaj, ponavljaj". Orodje sistematizira ponavljanje tem in opredeljuje pričakovane rezultate ob koncu vsake učne stopnje. To **ponavljanje** je zelo pomembno na področju prve pomoči, saj pomaga avtomatizirati dejanja, tako da učencem med stresnimi situacijami prve pomoči ni več treba razmišljati o vsakem koraku.

Težave

Vsako leto zaradi pomanjkanja pravočasne pomoči ali neustrezne prve pomoči umre na milijone ljudi ali pa pride do zapletov zaradi poškodb. Prva pomoč, vključno z oživljanjem, je ključno dejanje za učinkovito in hitro odpravljanje poškodb in bolezni, s čimer se poveča možnost preživetja.

Mednarodna zveza društev Rdečega križa in Rdečega polmeseca ugotavlja, da so otroci pomembni izvajalci prve pomoči, prav tako pa predstavljajo velik del prebivalstva, ki prejema prvo pomoč v nujnih primerih. Prepričani smo, da lahko z zagotavljanjem življenjsko pomembnih veščin otrokom pomagamo zgraditi bolj odporno generacijo. Ob tej priložnosti ponovno pozivamo k uvedbi obveznega usposabljanja in izobraževanja o prvi pomoči v šolah, kar je del našega cilja za zagotovitev **splošnega dostopa do usposabljanja o prvi pomoči v vseh življenjskih obdobjih**. Po podatkih [globalne raziskave Rdečega križa in Rdečega polmeseca o prvi pomoči](#) (Svetovni referenčni center za prvo pomoč, 2018) približno **66 % nacionalnih društev zagotavlja poseben tečaj prve pomoči za otroke**. Prva pomoč je obvezen del šolskega učnega načrta v približno 20 % držav, v katerih so ustanovljena nacionalna društva. Poleg tega je usposabljanje za prvo pomoč obvezno za učitelje in šolsko osebje v približno 27 % držav.

Böttiger (2016) je zapisal, da je nenadni zunajbolnišnični srčni zastoj (OHCA) z neuspešnim izvajanjem temeljnih postopkov oživljanja (TPO) tretji najpogostejši vzrok smrti v industrializiranih državah. Do 70 % primerov OHCA opazijo družinski člani, prijatelji in drugi očitvidci. Tako lahko laiki uspešno premostijo smrtno nevarno časovno vrzel, preden osebje reševalne službe doseže osebo. TPO mimoidočih poveča možnosti za preživetje osebe za dva- do štirikrat. A stopnja oživljanja s strani mimoidočih je 60–80-odstotna le v redkih državah, v večini držav pa je precej nižja od 20 %. Obvezno usposabljanje šolskih otrok po vsej državi ima največji vpliv na izboljšanje stopnje oživljanja s strani mimoidočih. Zdi se, da je to najuspešnejši način za doseganje celotnega prebivalstva. Svetovna zdravstvena organizacija (WHO) je v podporo temu leta 2015 odobrila izjavo "**Otroci rešujejo življenja**", skupno izjavo Evropskega sveta za reanimacijo (ERC) in številnih drugih organizacij.

Poleg tega so otroci bolj izpostavljeni tveganjem kot odrasli, saj se še vedno učijo obvladovati tveganja v svojem okolju in imajo drugačne vzorce izpostavljenosti tveganjem. Poškodbe otrok so globalno zdravstveno vprašanje. V številnih državah so poškodbe glavni vzrok smrti otrok po prvem rojstnem dnevu (WHO, 2008). Poudarjamo **pomen motiviranja odraslih za sodelovanje pri reševanju otroških življenj in vključevanje v pripravo otrok za večjo odpornost v izrednih razmerah.**

Sporočila zagovorništva

- ✓ Otroci lahko imajo ključno vlogo v nujnih primerih, saj lahko zagotovijo prvo pomoč svojim vrstnikom, družinam in ljudem v svoji okolici.
- ✓ Otroci se v zgodnjih letih življenja učijo hitreje kot kadar koli v življenju. Če otroke v zgodnjem otroštvu izobražujemo o prvi pomoči, bomo prispevali k oblikovanju njihovega osnovnega znanja za veščine prve pomoči, ki se jih bodo lahko spomnili v prihodnosti.
- ✓ Otroci so odlični glasniki/poslanci za svoje starše in druge družinske člane: spodbujajte jih, da naučeno delijo s svojimi družinami.
- ✓ Usposabljanje otrok na področju prve pomoči je ključna naložba za sedanost in prihodnost.
- ✓ Otroci se lahko naučijo prve pomoči že v zgodnjem otroštvu, pri čemer jih je treba spodbujati, da z odraščanjem razvijajo svoje spretnosti in znanje.
- ✓ Izobraževanje o prvi pomoči otrokom pomaga tudi pri večji odgovornosti, zlasti ker prva pomoč postaja pomembna družbena odgovornost.
- ✓ Na otroke in mlade pogosto vplivajo njihovi vrstniki in starejši otroci, zato bi morale šole spodbujati krožke za učenje prve pomoči, kjer se lahko učijo in učijo drug od drugega.
- ✓ Otroci so zelo motivirani za učenje prve pomoči, zato to nadgradite z vključevanjem prve pomoči v različne predmete in dejavnosti (šport, matematika, biologija itd.).
- ✓ Izobraževanje o prvi pomoči lahko izvajajo učitelji in vzgojitelji v šolah. Vse več je dokazov, da so lahko učitelji, ki so usposobljeni za spodbujanje izobraževanja o prvi pomoči, s podporo bolj produktivni, časovno učinkoviti in ustrezni, kot če bi v šolo pripeljali pomočnike za prvo pomoč.
- ✓ V vsaki državi po svetu bi morala vsaj ena oseba na gospodinjstvo obvladati veščine za reševanje življenja.
- ✓ Prva pomoč je humanitarni ukrep, ki bi moral biti dostopen vsem.
- ✓ Vlade bi morale spodbujati visokokakovostno obvezno usposabljanje in izobraževanje o prvi pomoči.

Otroci lahko rešujejo življenja

Nacionalna društva spodbujamo, da v svoji regiji poiščejo navdihujoče zgodbe, ki podpirajo to izjavo, in jih uporabijo v podporo svojemu zagovorniškemu sporočilu. V nadaljevanju je nekaj navdihujočih zgodb, v katerih je usposabljanje za prvo pomoč prineslo spremembe:

- Štiriletni Alex je poklical številko za nujne primere, ko je njegova mama padla po stopnicah ([\(15\) Four year old calls 911 to help fallen mom - YouTube](#)).
- Osemletni Stephen se je v šoli naučil prve pomoči, zato je lahko pomagal ženski, ki se je zgrudila na ulici ([\(15\) Stephen saved a woman's life after learning first aid in school - YouTube](#)).
- Hanna, 10-letna deklica, se je v šolskem krožku naučila prve pomoči, zato je lahko pomagala mami, ko je ta doma obležala ([\(15\) Hanna saved her mum's life after learning first aid at school - YouTube](#)).
- 13-letni otrok je v Arizoni v ZDA z oživljanjem (TPO) rešil življenje svojemu trenerju bejzbola ([\(13-Year-Old Boy Saves His Baseball Coach's Life by Administering CPR, Calling 911 - ABC News \(go.com\)](#)).

Zberite tudi vse lokalne podatke, ki so morda na voljo v vaši regiji. To lahko pripomore k večjemu učinku vaše kampanje za pridobivanje podpore. Na primer:

- Odstotek otrok, ki **so se** v vaši regiji naučili prve pomoči.
- Odstotek šolarjev v vaši regiji, ki **bi se lahko** naučili prve pomoči.
- Odstotek otrok, ki se v vaši regiji **hočejo** naučiti prve pomoči.
- Podatki o izidih v nujnih primerih, ko je otrok nudil prvo pomoč.
- Število nujnih primerov, pri katerih so bili prisotni otroci.
- Število bolnih ali poškodovanih otrok.

Zagovorniške dejavnosti

Da bi nacionalnim društvom pomagali pri posvetovanju z oblikovalci izobraževalne politike, ki bi se morali zavzeti za poučevanje prve pomoči v šolah kot del učnega načrta, bi radi izpostavili nekaj primerov zagovorniških dejavnosti:

- ✓ srečajte in posvetujte se z oblikovalci politik in jim sporočite, naj prvo pomoč vključijo v učni načrt;
- ✓ prosite vplivneže v medijih, naj govorijo o pomenu učenja prve pomoči za otroke in mladostnike;
- ✓ prosite ljudi, naj pišejo poslancem ali podpišejo peticijo za uvrstitev prve pomoči v učni načrt;
- ✓ prosite novinarje v medijih, da predstavijo vlogo, ki jo lahko imajo otroci in mladi v odporni družbi, ter o pomenu prve pomoči v učnem načrtu;
- ✓ prosite ljudi, naj na družbenih omrežjih delijo svoje zgodbe na to temo.

Ponujanje usposabljanja prve pomoči za otroke prispeva k izvajanju ene od resolucij 32. mednarodne konference Rdečega križa in Rdečega polmeseca (2015).

"Otroci so ambasadorji prve pomoči v svojem lokalnem okolju."

Hvala Željku Maliću in Rdečemu križu Slovenije za stalno podporo.

Reference

Belgian Red Cross-Flanders, et al. Teaching first aid to children in Africa. Belgian Red Cross-Flanders (2018).

Böttiger BW, et al. Kids Save Lives – ERC position statement on school children education in CPR..“Hands that help – Training children is training for life”. Resuscitation (2016), <http://dx.doi.org/10.1016/j.resuscitation.2016.06.005>.

De Buck E et al. An educational pathway and teaching materials for first aid training of children in sub-Saharan Africa based on the best available evidence. BMC Public Health 20, 836 (2020). <https://doi.org/10.1186/s12889-020-08857-5>.

De Buck, E., Van Remoortel, H., Dieltjens, T., Verstraeten, H., Clarysse, M., Moens, O., & Vandekerckhove, P. (2015). Evidence-based educational pathway for the integration of first aid training in school curricula. *Resuscitation*, 94, 8–22. Retrieved from <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0300957215002531>.

Harvey A, et. al. Injury prevention and the attainment of child and adolescent health. Bulletin of World Health Organization (2009), doi: 10.2471/BLT.08.059808.

Sethi D, et. al. European report on child injury prevention. World Health Organization (2008), [FINAL-Child Injury Prevention Europe.pdf \(who.int\)](#).

Shaw D. First aid in school: saving lives will be on the curriculum. British Red Cross (2018), [First aid in school: saving lives will be on the curriculum - \(redcross.org.uk\)](#).

United Nations Children’s Fund. Facts for life Fourth Edition (2010). UNICEF, [B137BOOK_2.indb \(unicef.org\)](#).

World Health Organization. Global report on drowning. World Health Organization (2014), [Final report full web.pdf \(who.int\)](#).

World Health Organization. World report on child injury prevention. Margie Peden (ed). World Health Organization (2008), [chapter pages prelim ARP.indd \(who.int\)](#).

First Aid
Reference
Centre

Svetovni referenčni center za prvo pomoč

Mednarodna federacija društev Rdečega križa in Rdečega polmeseca

Rdeči križ Francije

21 rue de la Vanne | 92120 | Montrouge | Francija Tel. +33 (0)1

44 43 14 46 | E-pošta first.aid@ifrc.org

[Spletna stran](#)

[Facebook](#)

[Youtube](#)

[Linkedin](#)

